

Externaliteiten

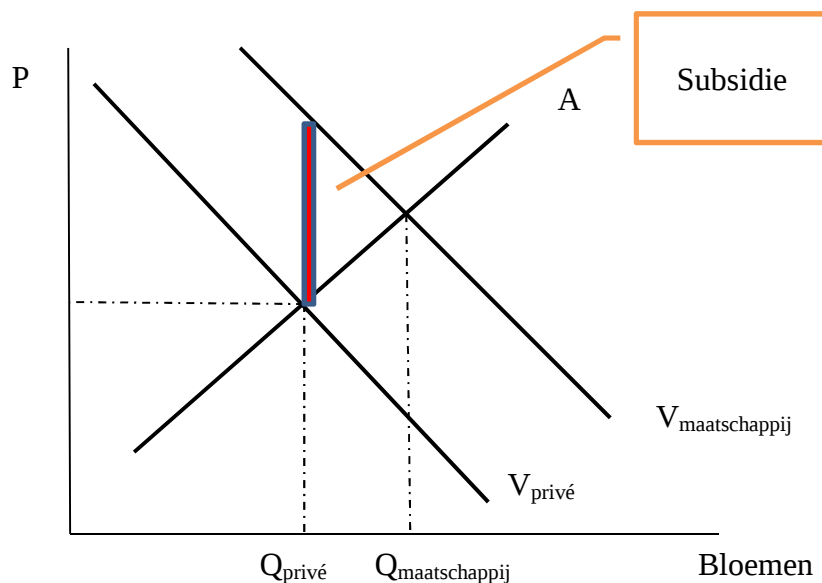
We spreken van positieve en negatieve externe effecten als niet alle opbrengsten en kosten in de prijs van een product tot uitdrukking komen.

Positieve externe effecten:

Een product wordt op de markt verhandeld maar ook mensen die het product niet kopen profiteren van het product. Een voorbeeld is een mooie bloementuin. De tuin is aangeschaft door iemand maar iedereen die langs de tuin loopt geniet van de mooie bloemen.

Het nut dat de bloemen veroorzaken is dus hoger dan alleen het nut van degene die ze gekocht heeft. Als het nut van iedereen had meegewogen waren er meer bloemen gekocht. Dit betekent dat er te weinig bloemen zijn gekocht. De maatschappelijke vraag is groter dan de daadwerkelijke (private) vraag.

Een oplossing voor dit probleem is het geven van een subsidie aan de kopers van de bloemen. Immers wanneer de kopers een subsidie krijgen zullen ze meer bloemen kopen en komt de vraag naar bloemen dichterbij de maatschappelijke vraag. Onderstaande grafiek brengt dit in beeld.

Door de kopers van bloemen een subsidie te geven neemt hun betalingsbereidheid toe. Dit betekent dat er een grotere vraag naar bloemen zal ontstaan. De hoeveelheid bloemen die zal worden verhandeld neemt daardoor toe.

Een wat serieuzer voorbeeld dan bloemen is bijvoorbeeld onderwijs. Het idee is dat onderwijs niet alleen in het voordeel is van degenen die het onderwijs genieten maar ook van anderen. De maatschappij profiteert van het onderwijs dat genoten wordt. Dit is een reden om het onderwijs te subsidiëren.

De vraagcurve geeft weer het marginaal nut (marginal benefit) van de consument. We moeten nu dus een onderscheid maken tussen het marginaal nut van de consument en het marginaal nut van de maatschappij.

De termen voor het AP zijn:

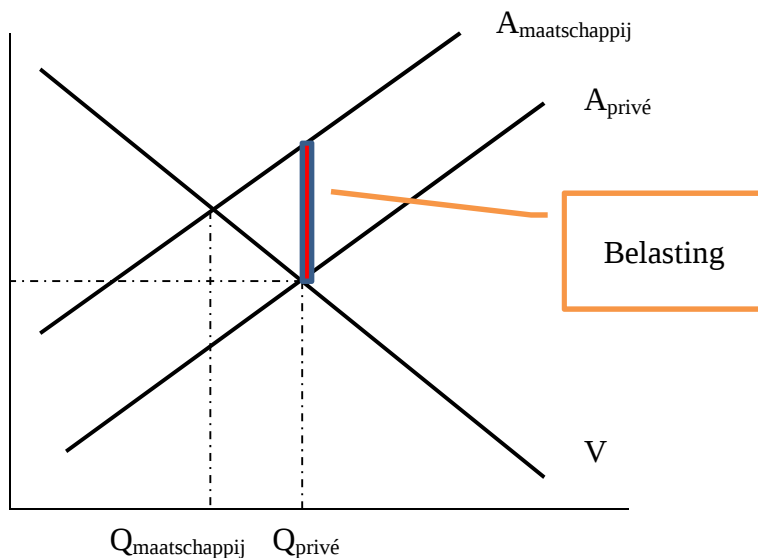
MPB = marginal private benefit ($V_{\text{privé}}$)

MSB = marginal social benefit ($V_{\text{maatschappij}}$)

MEB = marginal external benefit (verschil $V_{\text{maatschappij}}$ en $V_{\text{privé}}$)

Negatieve externe effecten:

We spreken van negatieve externe effecten als er kosten gemaakt worden die niet in de prijs van het product zijn opgenomen. Dit betekent dat de producent bepaalde kosten niet zelf heeft hoeven dragen. Te denken valt aan milieuschade. Er wordt nu teveel van het product gemaakt. Waren alle kosten meegenomen in de prijs dan was de verkochte hoeveelheid kleiner geweest. De voor de hand liggende remedie is het heffen van een belasting. Onderstaande grafiek brengt dit in beeld.

Door de producent een belasting te laten betalen nemen zijn kosten toe. De aanbodcurve verschuift naar links. De uiteindelijk verkochte hoeveelheid zal lager zijn.

De aanbodcurve geeft de marginale kosten weer voor de producent. We moeten nu dus een onderscheid maken tussen de marginale kosten voor de producent en de marginale kosten voor de maatschappij.

De termen voor het AP zijn:

MPC = marginal private cost ($A_{\text{privé}}$)

MSC = marginal social cost ($A_{\text{maatschappij}}$)

MEC = marginal external cost (verschil $A_{\text{maatschappij}}$ en $A_{\text{privé}}$)